

Sygn. akt V U 65/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Nowakowska

Protokolant Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 r. w Kaliszu

odwołania E. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 21 listopada 2013 r. Nr (...)

w sprawie E. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 21 listopada 2013 r. znak (...)w ten sposób, że przyznaje E. F.emeryturę od 1 listopada 2013 r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27.11.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O.odmówił E. F.przyznania emerytury, gdyż, jako osoba urodzona po 31.12.1948 r., nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych na dzień 01.01.1999 r. Odmówiono przy tym zaliczenia do takiej pracy zatrudnienia od 05.05.1975 r. do 31.08.1992 r. w (...) w J., gdyż nie przedstawił na tę okoliczność dokumentu odpowiadającego wymogom formalno-prawnym.

Odwołanie od tej decyzji wniósł do Sądu E. F. domagając się przyznania emerytury z tytułu ponad 15-letniego wykonywania pracy w szczególnych warunkach, powołując się na zeznania świadków, potwierdzających, że we wskazanym wyżej okresie pracował na stanowisku operatora wężła betoniarskiego.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

E. F.urodził się w dniu (...)W okresie od 05.05.1975 r. do 31.10.1992 r. pracował w (...) w J., na stanowisku operatora wężła betoniarskiego. Stanowisko pracy zakwalifikowano jako wymienione w wykazie „C” część I poz.3 pkt. 3wykazu stanowiącego załącznik do Zarządzenia Ministra Obrony Narodowej nr 32 z 05.06.1984 r., w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej (dowód – świadectwo pracy w szczególnych warunkach – bez daty wydane przez zakład pracy – K 47 akt ZUS).

W aktach osobowych odwołującego się zawarte jest inne świadectwo pracy w szczególnych warunkach (bez daty) gdzie wskazana jest jedynie data początkowa podjęcia pracy na stanowisku operatora betoniarki (05.05.1975 r.),

zakwalifikowanym jako praca na stanowisku wymienionym w wykazie 32 część I poz. 3.pkt 5 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Obrony Narodowej nr 32 z 05.06.1984 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej (k 10 akt osobowych).

W oparciu o zeznania odwołującego się oraz świadka J. K., który był w wytwórni mistrzem i przełożonym odwołującego się, Sąd ustalił, że praca E. F. polegała na obsłudze węzła betoniarskiego, tj. zespołu dwóch dużych betoniarek służących do wytwarzania betonu kruszywowego. W skład zespołu wchodziły też taśmociągi, którymi kruszywo i cement podawane były do zasypu w betoniarkach. Bywało, że cement należało zasypywać ręcznie. Do obowiązku odwołującego się należało dopilnowanie odpowiednich proporcji i rodzaju kruszywa, cementu i innych składników oraz właściwego ich połączenia w beton o parametrach odpowiednich dla danego produktu. Beton wytwarzany przez odwołującego się w węźle betoniarskim służył do dalszej produkcji, gdyż w wytwórni produkowano rozmaite prefabrykaty na potrzeby wojska. Uciążliwość pracy odwołującego się wiązała się ze stałym narażeniem na ogromne zapylenie z cementu i kruszywa oraz na hałas i przeciągi, bo węzeł umieszczony był w pomieszczeniu pozbawionym szyb dla lepszej wentylacji (dowód – zeznania świadka J. K. i odwołującego się).

Sąd zważył co następuje.

Zgodnie z art.184 ust.1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. Nr 162 poz.1118 ze zm.) w aktualnym stanie prawnym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999 r.) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn;

oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27.

Stosownie do treści ust.2 emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści art. 32 cyt. ustawy ubezpieczeni będący pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnieni w szczególnych warunkach przez co najmniej przez 15 lat, nabywali prawo do emerytury w wieku obniżonym o 5 lat od podstawowego, o ile udowodnili łączny staż ubezpieczeniowy określony w art.27 cyt. ustawy wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Zgodnie z ust.4 tego przepisu wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługiwało prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych tj. rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zmianami).

Paragraf 2 powyższego rozporządzenia stanowi, że okresami prac uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy te stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Wobec braku stosownego dokumentu przez sądem możliwe jest wykazywanie charakteru pracy wszelkimi dowodami przewidzianymi w przepisach kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art.184 ust.1 cyt. ustawy odwołujący się, jako osoba urodzona po 31.12.1948 r. (...), powinien warunki stażowe tj. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykazać

na dzień 01.01.1999 r. Poza sporem jest, że odwołujący się nie przystąpił do OFE. Jak wynika z danych ZUS na dzień 01.01.1999 r. E. F. udowodnił wymagany 25 letni składkowy i nieskładkowy (łącznie 29 lat i 11 miesięcy).

Definicję ustawową „pracy w szczególnych warunkach” zawiera art.32 ust 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z tym przepisem za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Praca taka to ta, w której pracownik w sposób znaczny jest narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki. Np. praca w narażeniu na hałas ponadnormatywny, praca w zapyleniu, w oparach chemicznych, w wysokich temperaturach lub zmiennych warunkach atmosferycznych. Pracę taką pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Motyw przyświecający ustawodawcy w stworzeniu instytucji przewidzianej w art.32 w/w ustawy opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu i osoba taka ma prawo do wcześniejszej emerytury niż pozostali ubezpieczeni.

Praca odwołującego się na stanowisku operatora węzła betoniarskiego w ocenie Sądu zakwalifikowana winna być jako wymieniona w dziale V poz. 15 wykazu A stanowiącego załącznik do przepisów ogólnych tj. rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02. 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zmianami), gdzie wskazuje się: „prace przy produkcji betonu kruszywowego”.

O uznaniu pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach decyduje nie tyle sama nazwa stanowiska, co charakter wykonywanych czynności.

Przepisy branżowe stanowią jedynie pomoc przy kwalifikowaniu stanowisk i samodzielnie nie decydują o uznaniu pracy na danym stanowisku za wykonywaną w szczególnych warunkach. Odwołujący się nie wykonywał prac betoniarskich, ale prace przy produkcji betonu, stąd kwalifikacja zakładu pracy nie była właściwa.

Odwołujący się wykonywał pracę w szczególnych warunkach przy produkcji betonu kruszywowego przez okres ponad 15 lat. Wykazał też ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Spełnia więc wszystkie warunki stażowe do emerytury w obniżonym wieku. E. F. wiek 60 lat ukończył (...) i wówczas spełnił ostatni z wymaganych warunków do nabycia emerytury z cyt.art.184.

Wniosek o emeryturę złożył jednak dopiero w dniu 18.11.2013 r.

W tym stanie rzeczy Sąd przyznał mu prawo do emerytury od miesiąca złożenia wniosku, co wynika z treści art.129 ustawy z 17.12.1998 r.

Zaskarżona decyzja podlegała więc zmianie i zgodnie z art.477¹⁴§2 k.p.c. orzeczono jak w wyroku.